

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет економіки і менеджменту
Кафедра менеджменту імені професора Л.І. Михайлової

Робоча програма (силабус) освітнього компонента

СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ АГРАРНИМ БІЗНЕСОМ
(обов'язковий)

Реалізується в межах освітньо-професійної програми **Менеджмент організацій і адміністрування**

(назва)

за спеціальністю **073 «Менеджмент»**

(шифр, назва)

на **другому** (магістерському) рівні вищої освіти

Суми – 2024

Розробник: Людмила ХРОМУШИНА, к.е.п., доцент, доцент кафедри менеджменту імені професора Л.І. Михайлової

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри менеджменту імені професора кафедри менеджменту імені Л.І. Михайлової	протокол від 18.06.2024 № 17	
	Завідувачка кафедри	<u>Альвіна ОРХОВА</u> (підпис) <u>Альвіна ОРХОВА</u> (прізвище, ініціали)

Погоджено:

Гарант освітньої програми Альвіна ОРХОВА
(підпис) (ПІБ)

Декан факультету, де реалізується освітня програма Маргарита ЛИШЕНКО
(підпис) (ПІБ)

Рецензія на робочу програму (додається) надана: Світлана ТУРЧІНА

Вікторія ТКАЧЕНКО

Методист відділу якості освіти, ліцензування та акредитації Татьяна Франциска
(підпис) (ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 19.06. 2024 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Стратегічне управління аграрним бізнесом							
2.	Факультет/кафедра	Факультет економіки і менеджменту / Кафедра менеджменту імені професора Л.І. Михайлової							
3.	Статус ОК	Обов'язковий							
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК	Освітньо-професійна програма «Менеджмент організацій і адміністрування» / спеціальність 073 «Менеджмент» / 2024 рік набору							
5.	Рівень НРК	Другий (магістерський) рівень вищої освіти -7							
6.	Семестр та тривалість вивчення	2 семестр, 15 тижнів / 1 семестр, 15 тижнів							
7.	Кількість кредитів ЄКТС	5							
8.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття)						Самостійна робота	
		Лекційні		Практичні /семінарські		Лабораторні			
		Денна	Заоч.	Денна	Заоч.	Денна	Заоч.	Денна	Заоч.
		46	14	30	10	-	-	74	126
9.	Мова навчання	українська							
10.	Викладачі/Координатор освітнього компонента	Хромушина Людмила Анатоліївна, к.е.н., доцент кафедри менеджменту імені професора Л.І. Михайлової Години консультацій – кожного вівторка о 12.15, к. 303е							
11.	Контактна інформація	lkhromushyna@gmail.com СНАУ, корпус факультету економіки і менеджменту, к. 303е							
12.	Загальний опис освітнього компонента	Освітній компонент «Стратегічне управління аграрним бізнесом» спрямований на опанування системою теоретичних знань, компетенцій та практичних навичок в галузі стратегічного управління аграрним бізнесом; на оволодіння методологічними основами підготовки та прийняття стратегічних управлінських рішень в сфері аграрного бізнесу в умовах сталого розвитку.							
13.	Мета освітнього компонента	оволодіння теоретичними знаннями і практичними навичками у сфері стратегічного управління, прийняття стратегічних управлінських рішень для забезпечення діяльності та розвитку підприємств аграрного бізнесу в Україні в умовах сталого розвитку.							
14.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	1. Освітній компонент базується на вивченні таких освітніх компонентів як «Менеджмент організацій», «Управління змінами та проектами». 2. Освітній компонент є основою для фахового стажування.							

15.	Політика академічної доброчесності	При виконанні індивідуальних завдань та проходження проміжного і підсумкового контролю здобувачі повинні дотримуватися правил академічної доброчесності, що викладені у «Кодексі академічної доброчесності СНАУ» та «Положенні про запобігання та виявлення академічного плагіату в Сумському НАУ» (схв. Вченою радою СНАУ № 6 від 26.12.2017 р.), Зокрема, за порушення правил академічної доброчесності (у тій чи іншій формі, передбаченій Кодексом) під час вивчення ОК, особи, що навчаються в університеті, можуть бути притягнуті до таких форм відповідальності як: – повторне проходження оцінювання; – повторне проходження навчального курсу; – попередження; – винесення догани; – відрахування з університету; (ч. 5 ст. 48 проекту Закону). Про факти порушення норм Кодексу академічної доброчесності будь-яким учасником навчального процесу (здобувачем чи викладачем) має бути повідомлено Раді з академічної доброчесності відповідно до процедури, зазначеної у Кодексі (розділ 4). З метою запобігання плагіату індивідуальні завдання сформовані та виконуються у вигляді індивідуальних практичних завдань та завдань для самостійного виконання, що унеможливають компіляцію та плагіат.
16.	Посилання на курс у системі Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=4658

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента здобувач очікувано буде здатен...	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП)				Як оцінюється РНД
	ПРН1	ПРН2	ПРН5	ПРН14	
ДРН 1. демонструвати знання про становлення, розвиток, форми та види аграрного бізнесу; розуміти теоретичні основи стратегічного управління аграрним бізнесом; знати типологію стратегій в аграрному бізнесі.	x				Тести множинного вибору, аналітичне завдання.
ДРН 2. демонструвати навички формування стратегічного набору та прийняття стратегічних управлінських рішень в аграрному бізнесі; виконувати основні етапи стратегічного управління; розробляти стратегічні плани, програми та проекти, спрямовані на досягнення цілей сталого розвитку.		x	x	x	Тести множинного вибору; розрахунково-аналітичне завдання.
ДРН 3. виконувати стратегічну діагностику середовища аграрного бізнесу; демонструвати навички управління конкурентоспроможністю та ресурсним потенціалом аграрного бізнесу; ідентифікувати ризики та застосовувати методи управління ними.	x	x		x	Тести множинного вибору; розрахунково-аналітичне завдання.
ДРН 4. демонструвати навички формування портфельних стратегій та складання стратегічного балансу підприємства; навички формування та аналізу конкурентних переваг; формувати організаційні структури стратегічного типу; здійснювати стратегічний контроль та управляти стратегічними змінами; забезпечувати дієвість мотивації в системі стратегічного управління в аграрному бізнесі.	x	x			Тести множинного вибору; аналітичне завдання.
ДРН 5. демонструвати навички стратегічного управління аграрним бізнесом на основі екологічних імперативів для забезпечення продовольчої безпеки держави та досягнення цілей сталого розвитку.				x	Тести множинного вибору; аналітичне завдання.

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу								Рекомендована література
	Аудиторна робота						Самостійна робота		
	Лк		П.з / семін. з		Лаб. з.				
	Денна	Заоч.	Денна	Заоч.	Денна	Заоч.	Денна	Заоч.	
Тема 1. Становлення та розвиток аграрного бізнесу в Україні. 1. Теоретичні основи та особливості аграрного бізнесу.	2	-	-	-	-	-	3	5	основна: 1, 3; додаткова: 8, 9

2. Сучасний стан та інструменти забезпечення інклюзивного розвитку аграрного бізнесу.									
Тема 2. Форми та види аграрного бізнесу. 1. Форми ведення сучасного аграрного бізнесу. 2. Види аграрного бізнесу. 2. Організаційні трансформації аграрного бізнесу в Україні.	2	2	2	-	-	-	4	6	основна: 1, 3; додаткова: 9
Тема 3. Теоретичні основи стратегічного управління аграрним бізнесом. 1. Мета, завдання та функції стратегічного управління аграрним бізнесом. 2. Моделі стратегічного управління в аграрному бізнесі. 3. Принципи стратегічного управління аграрним бізнесом на засадах досягнення цілей сталого розвитку.	2	-	-	-	-	-	4	6	основна: 1, 2, 6; додаткова: 4, 12, 16
Тема 4. Типологія стратегій підприємств аграрного бізнесу. 1. Класифікація стратегій підприємств аграрного бізнесу. 2. Виробнича стратегія аграрного бізнесу. 3. Екологічна стратегія аграрного бізнесу. 4. Інноваційні стратегії розвитку агробізнесу України в післявоєнний період.	2	2	2	2	-	-	3	3	основна: 1, 4; додаткова: 1, 7, 10
Тема 5. Формування стратегічного набору в аграрному бізнесі. 1. Поняття стратегічного набору в аграрному бізнесі. 2. Стратегії управління ресурсами в аграрному бізнесі. 3. Основні положення Стратегії розвитку сільського господарства та сільських територій в Україні на період до 2030 р.	2	-	-	2	-	-	3	3	основна: 1, 3, 6; додаткова: 10, 11, 14
Тема 6. Прийняття стратегічних управлінських рішень в аграрному бізнесі. 1. Рівні прийняття стратегічних рішень в аграрному бізнесі.	2	2	2	-			4	6	основна: 1, 3, 7; додаткова: 7

2. Методи і критерії прийняття стратегічних управлінських рішень. 3. Прийняття стратегічних рішень за умов невизначеності.									
Тема 7. Основні етапи стратегічного управління та особливості формування стратегії підприємств аграрного бізнесу. 1. Формування системи стратегічних цілей і завдань в аграрному бізнесі. 2. Концептуальна модель стратегічного управління в аграрному бізнесі.	2	2	2	2	-	-	3	3	основна: 1, 6, 7; додаткова: 1, 2, 9
Тема 8. Стратегічні плани в аграрному бізнесі. 1. Поняття, призначення та принципи стратегічного планування. Стратегічний план. 2. Підходи до організації стратегічного планування в аграрному бізнесі. 3. Бар'єри для стратегічного планування в аграрному бізнесі.	2	-	-	-	-	-	3	5	основна: 1, 5; додаткова: 9, 12
Тема 9. Стратегічні програми та проекти в аграрному бізнесі. 1. Поняття, зміст та призначення стратегічної програми в аграрному бізнесі. 2. Розробка та реалізація проектів в аграрному бізнесі з метою досягнення цілей сталого розвитку.	2	2	2	-	-	-	2	4	основна: 1, 5; додаткова: 4, 10
Тема 10. Стратегічна діагностика середовища підприємств аграрного бізнесу. 1. Поняття та типи середовища в аграрному бізнесі. 2. Методика проведення PEST-аналізу зовнішнього середовища. 3. Методика проведення та SWOT-аналізу підприємств аграрного бізнесу.	2	2	2	2	-	-	3	3	основна: 1, 2, 6; додаткова: 12
Тема 11. Конкурентоспроможність підприємств як предмет стратегічного управління в аграрному бізнесі.	2	-	2	-	-	-	4	8	основна: 1, 3; додаткова: 3

1. Конкуентоспроможність як фактор успіху аграрного бізнесу. 2. Чинники забезпечення конкурентоспроможності в аграрному бізнесі. 3. Особливості управління конкурентоспроможністю в аграрному бізнесі.									
Тема 12. Управління ресурсним потенціалом в системі стратегічного управління підприємствами аграрного бізнесу. 1. Поняття та складові ресурсного потенціалу в аграрному бізнесі. 2. Методи та показники оцінювання стратегічного потенціалу..	2	-	2	-	-	-	4	8	основна: 1, 6; додаткова: 17
Тема 13. Ризики в системі стратегічного управління аграрним бізнесом. 1. Ризики як об'єкт управління в аграрному бізнесі. 2. Методи управління ризиками в аграрному бізнесі.	2	-	2	-	-	-	4	8	основна: 5, 6; додаткова: 15
Тема 14. Формування портфельних стратегій в аграрному бізнесі. 1. Поняття «портфелю підприємства» та його призначення. 2. Стратегічна позиція та стратегічні зони господарювання. Стратегічна сегментація ринку.	2	2	2	2	-	-	6	6	основна: 2, 4; додаткова: 1, 18
Тема 15. Стратегічний баланс підприємств аграрного бізнесу. 1. Сутність стратегічного балансу. 2. Складання стратегічного балансу підприємств аграрного бізнесу.	2	-	2	-	-	-	2	6	основна: 1, 6; додаткова: 9, 12
Тема 16. Формування конкурентних переваг в аграрному бізнесі. 1. Сутність, класифікація та основні характеристики конкурентних переваг підприємства в аграрному бізнесі. 2. Види стратегій	2	-	-	-	-	-	4	6	основна: 3, 6; додаткова: 3

підприємства аграрного бізнесу залежно від його позиції у галузі.									
Тема 17. Основні методи аналізу конкурентних переваг в аграрному бізнесі. 1. Матриця General Electric/McKinsey. 2. Метод GAP-аналізу. 3. Метод LOTS- аналізу. 4. Модель BCG.	2	-	2	-	-	-	4	8	основна: 5, 6, 7; додаткова: 3
Тема 18. Організаційне забезпечення стратегічного управління підприємств аграрного бізнесу. 1. Основні характеристики організаційного забезпечення стратегічного управління. 2. Взаємозв'язок стратегії та організаційної структури. 3. Характеристика організаційних структур управління стратегічного типу в аграрному бізнесі.	2	-	2	-	-	-	3	7	основна: 2, 4, 6; додаткова: 10
Тема 19. Стратегічний контроль в аграрному бізнесі. 1. Основні завдання вищого керівництва на стадії оцінювання стратегії в аграрному бізнесі. 2. Порівняння та оцінювання результатів діяльності в процесі стратегічного управління.	2	-	-	-	-	-	3	5	основна: 1, 2; додаткова: 9
Тема 20. Управління стратегічними змінами в аграрному бізнесі. 1. Ознаки опору змінам. 2. Методи управління опором змінам. 3. Стратегічне лідерство.	2	-	-	-	-	-	2	4	основна: 2, 5; додаткова: 5
Тема 21. Система мотивації в стратегічному управлінні аграрним бізнесом. 1. Поняття та роль мотивації у стратегічному управлінні. 2. Види мотивації в стратегічному управлінні та формування стратегічної поведінки.	2	-	2	-	-	-	2	6	основна: 3, 5, 7; додаткова: 12
Тема 22. Стратегічне управління підприємствами аграрного бізнесу на основі екологічних імперативів. 1. Екологічні імперативи сучасного аграрного бізнесу.	2	-	2	-	-	-	2	6	основна: 1, 4, 6; додаткова: 16, 17

2. Правові засади дотримання екологічної безпеки в аграрному бізнесі. 3. Стратегічне управління аграрним бізнесом на засадах еколого-економічної безпеки та сталого розвитку.									
Тема 23. Стратегічне управління аграрним бізнесом в системі забезпечення продовольчої безпеки. 1. Продовольча безпека як складова національної безпеки та сталого розвитку. 2. Взаємозв'язок стратегічного управління та продовольчої безпеки держави.	2	-	-	-	-	-	2	4	основна: 1, 3; додаткова: 13
Всього	46	14	30	10	-	-	74	126	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН Після вивчення освітнього компонента здобувач очікувано буде здатен...	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять</u> , консультацій)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>здобувач самостійно</u>)	Кількість годин
ДРН 1. демонструвати знання про становлення, розвиток, форми та види аграрного бізнесу; розуміти теоретичні основи стратегічного управління аграрним бізнесом; знати типологію стратегій в аграрному бізнесі.	Лекція, тематична дискусія, пояснення, практичне заняття.	12/6	Опрацювання теоретичного матеріалу.	14/20
ДРН 2. демонструвати навички формування стратегічного набору та прийняття стратегічних управлінських рішень в аграрному бізнесі; виконувати основні етапи стратегічного управління; розробляти стратегічні плани, програми та проекти, спрямовані на досягнення цілей сталого розвитку.	Лекція, тематична дискусія, пояснення, практичне заняття.	16/10	Опрацювання теоретичного матеріалу. Виконання індивідуального аналітичного завдання.	15/21
ДРН 3. виконувати стратегічну діагностику середовища аграрного бізнесу; демонструвати навички управління	Лекція, тематична дискусія, пояснення, практичне	16/4	Опрацювання теоретичного матеріалу. Виконання індивідуального завдання.	15/27

конкурентоспроможністю та ресурсним потенціалом аграрного бізнесу; ідентифікувати ризики та застосовувати методи управління ними.	заняття.			
ДРН 4. демонструвати навички формування портфельних стратегій та складання стратегічного балансу підприємства; навички формування та аналізу конкурентних переваг; формувати організаційні структури стратегічного типу; здійснювати стратегічний контроль та управляти стратегічними змінами; забезпечувати дієвість мотивації в системі стратегічного управління в аграрному бізнесі.	Лекція, тематична дискусія, пояснення, практичне заняття.	26/4	Опрацювання теоретичного матеріалу.	26/48
ДРН 5. демонструвати навички стратегічного управління аграрним бізнесом на основі екологічних імперативів для забезпечення продовольчої безпеки держави та досягнення цілей сталого розвитку.	Лекція, тематична дискусія, пояснення.	6/-	Опрацювання теоретичного матеріалу.	4/10
Всього		76/24		74/126

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Діагностичне оцінювання (ззначається за потреби)

5.2. Сумативне оцінювання

5.2.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Індивідуальне завдання, тестування	35/35 %	На 7 тижні
2.	Індивідуальне завдання, тестування	35/35 %	На 14 тижні
3.	Іспит (по білетах)	30/30 %	За графіком сесії

5.2.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Тест множинного вибору	< 8 балів	8-10 балів	11-13 балів	14-15 балів
	< 5 вірних відповідей	5-6 вірних відповідей	7-8 вірних відповідей	9-10 вірних відповідей
Індивідуальні завдання	< 12 балів	12-15 балів	16-17 балів	18-20 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті.	Виконано усі вимоги завдання.	Виконано усі вимоги завдання, результати презентовано у рамках загальної дискусії.
Іспит (по білетах)	< 20 балів	20-24 балів	25-27 балів	28-30 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість завдань виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті.	Всі завдання виконано, наявні окремі неточності та помилки.	Всі завдання виконано з дотриманням вимог, відповіді обґрунтовані.

5.3. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Усний зворотний зв'язок від викладача щодо роз'яснення конкретних ситуацій під час аудиторної роботи	постійно
2	Усне опитування під час занять та зворотний зв'язок від викладача під час аудиторної роботи та виконання практичних завдань	постійно
3	Усний зворотний зв'язок від викладача щодо виконання індивідуальних завдань на практичних заняттях	відповідно до розкладу практичних занять
6	Усний зворотний зв'язок від викладача та здобувачів за результатами виконання індивідуальних завдань для самостійного виконання	14 тиждень

Самооцінювання може використовуватися як елемент сумативного оцінювання, так і формативного оцінювання.

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

6.1.1. Підручники, посібники

1. Дем'яненко С. І. Аграрний менеджмент : підручник. Київ : КНЕУ, 2018. 520 с.
2. Ігнат'єва І.А. Стратегічний менеджмент: підручник. К.: Каравела, 2019. 464 с.
3. Мазур К. В., Кубай О. Г. Менеджмент аграрного підприємства : навч. посібник. Вінниця: ТВОРИ, 2020. 284 с.
4. Стратегічне управління : навчальний посібник / В.Л. Дикань та ін. Київ : «Центр учбової літератури», 2019. 272 с.
5. Стратегічне управління: конспект лекцій. Навчальний наочний посібник для студентів, які навчаються за спеціальністю 073 «Менеджмент», спеціалізацією «Менеджмент і бізнес адміністрування» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад. Л. П. Артеменко. Електронні текстові дані (1 файл: 17,2 Мбайт). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 342 с. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/45891>
6. Стратегічне управління: навчальний посібник / М. М. Буднік, Г. С. Невертій, Н. М. Курилова. К. : Видавничий дім «Кондор», 2020. 292 с.
7. Сумець О. М. Стратегічний менеджмент : підручник. Харків. нац. ун-т внутр. справ, Кременч. льот. коледж. Харків : ХНУВС, 2021. 208 с.

6.1.2. Методичне забезпечення

1. Електронний курс (навчально-методичні матеріали) на основі платформи Moodle. URL: <https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=4658>.
2. Стратегічне управління аграрним бізнесом : конспект лекцій для студентів 1 курсу спеціальності 073 «Менеджмент» (освітня програма «Менеджмент організацій і адміністрування») освітнього ступеня «магістр» денної та заочної форм навчання / укл. Хромушина Л.А. Суми, 2022. 147 с.
3. Стратегічне управління аграрним бізнесом : методичні вказівки для проведення практичних занять для студентів 1 курсу спеціальності 073 «Менеджмент» (освітня програма «Менеджмент організацій і адміністрування») освітнього ступеня «магістр» денної та заочної форм навчання / укл. Хромушина Л.А. Суми, 2022. 54 с.
4. Стратегічне управління аграрним бізнесом : методичні вказівки до самостійної роботи та виконання індивідуальних завдань для здобувачів 1 курсу спеціальності 073 «Менеджмент» ОП «Менеджменті організацій і адміністрування» другого (магістерського) рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання / укл. Хромушина Л.А. Суми, 2023. 28 с.

6.1.3. Інші джерела

1. Головні фермерські новини України. URL: <https://www.seeds.org.ua/didzhitalizaciya-agrobiznesu-nadaye-konkurentni-perevagi-oleksij-gladishev11/>

2. Інтернет-портал для управлінців Management.com.ua. URL: <http://www.management.com.ua>
3. Національний агропортал «Latifundist.com». URL: <http://latifundist.com/>
4. Пропозиція. Головний журнал з питань агробізнесу. URL: <https://propozitsiya.com/ua>
5. Ризики, можливості, пріоритети. *Баланс сил в агробізнесі. АгроЕліта. Всеукраїнський аграрний журнал.* URL: <https://agroelita.info/ryzyky-mozhlyvosti-priorityety-balans-syl-v-ahrobiznesi/>
6. Трипілля. Агрохолдинги України. URL: <https://tripoli.land/agrokholdingi-ukrainy>
7. Український інститут майбутнього. Україна – світовий супермаркет екологічних продуктів. URL: <https://strategy.uifuture.org/ukraina%E2%80%93sv%D1%96toviy-supermarket-ekolog%D1%96chnix-produkt%D1%96v.html#6-6-1>
8. Український клуб аграрного бізнесу. Ведення агробізнесу в Україні. URL: https://www.ucab.ua/ua/doing_agribusiness
9. AgroPortal. Агроновини України та світу. URL: <https://agroportal.ua>
10. AgroPortal. Проекти. URL: <https://agroportal.ua/proyekti>
11. Doing Business. Measuring Business Regulations. URL: <http://www.doingbusiness.org/rankings>
12. Kurkul. Офіційний онлайн-асистент фермера. URL: <https://kurkul.com/akademija-fermerstva?Filters%5b%5d=129>
13. The Global Competitiveness Report. URL: <http://reports.weforum.org>
14. The Global Innovation Index. Analysis. URL: <https://www.globalinnovationindex.org/analysis-indicator>
15. The Index of Economic Freedom: Country Rankings. URL: <https://www.heritage.org/index/ranking>

6.2 Додаткові джерела

1. Ільїн В.Ю. Домінуючі інвестиційні стратегії формування виробничих портфельів аграрних підприємств. *Економічний вісник. Серія: фінанси, облік, оподаткування.* Вип. 3. 2019. С. 59–71. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/268453039.pdf>
2. Кадирус І.Г., Донських А.С., Терещенко В.А. Формування стратегії розвитку аграрного підприємства. *Ел. наукове фахове видання «Ефективна економіка».* № 7. 2020. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/7_2020/66.pdf
3. Лагодієнко В.В., Федорчук О.М., Протосвіцька О.І. Управління конкурентоспроможністю аграрних підприємств в умовах сталого розвитку. *Український журнал прикладної економіки та техніки.* № 2. 2020. С. 289–295. URL: <http://ujae.org.ua/upravlinnya-konkurentospromozhnisty-ugrarnyh-pidpryemstv-v-umovah-stalogo-rozvytku/>
4. Орехова А.І., Хромушина Л.А., Голуб І.О. Глобальні цілі як основа формування стратегії розвитку аграрних підприємств. *Східна Європа: економіка,*

бізнес та управління. 2024. № 2 (43). URL: <http://www.easterneurope-ebm.in.ua/index.php/vipusk-43-2024>

5. Передало Х.С., Шкріль А.О. Опір змінам в умовах впровадження нових стратегічних рішень в організаціях. *Ел. наукове фахове видання «Ефективна економіка»*. № 12. 2020. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/12_2020/83.pdf

6. Прийняття управлінських рішень : навчальний посібник / За ред. Ю. Є. Петруні. [4-те вид., переробл. і доп.]. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2020. 276 с. С. 110–114. URL: <http://biblio.umsf.dp.ua/jspui/bitstream/123456789/4070/1/%D0%9F%D1%80%D0%B8%D0%B9%D0%BD%D1%8F%D1%82%D1%82%D1%8F%20%D1%83%D0%BF%D1%80%20%D1%80%D1%96%D1%88%D0%B5%D0%BD%D1%8C%202020.pdf>

7. Прокопишин О., Полегенька М., Жидовська Н. Інноваційні стратегії розвитку агробізнесу України в післявоєнний період. *Bulletin of Lviv National Environmental University. Series AIC Economics*. 2023. № 30. С. 33–37. URL: <https://doi.org/10.31734/economics2023.30.033>

8. Степаненко С. В. Інклюзивність розвитку аграрного сектору і сільських територій: сучасний стан та інструменти забезпечення. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*. 2022. Вип. 13. С. 135–142. URL: <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2022.13.16>

9. Стратегічні аспекти й ефективність сталого розвитку агробізнесу. URL: <http://agro-business.com.ua/agro/ekonomichni-hektar/item/18633-stratehichni-aspekty-i-efektyvnist-staloho-rozvytku-ahrobiznesu.html>

10. Стратегія розвитку сільського господарства та сільських територій в Україні на період до 2030 року. *Міністерство аграрної політики та продовольства України*. URL: <https://minagro.gov.ua/npa/stratetiia-rozvytku-silskoho-hospodarstva-ta-silskykh-terytorii-v-ukraini-na-period-do-2030-roku>

11. Ступак Ю. Диференціація стратегій аграрних підприємств. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/35255/1/%D0%A1%D1%82%D1%83%D0%BF%D0%B0%D0%BA%20%D0%AE..pdf>

12. Телічко Н., Білий О. Стратегічне управління бізнес-процесами аграрного підприємства. *Економічний вісник Причорномор'я*. № 3. 2022. С. 113–123. URL: <https://ebbsl.com.ua/index.php/visnuk/article/view/43>

13. Ульянченко О. В., Прозорова Н. В. Продовольча безпека – основа національної безпеки держави. URL: http://congressworld.com.ua/blog_article.php?id=5

14. Хромушина Л. А. Сучасні аспекти формування стратегічного набору сільськогосподарських підприємств. *Проблеми і перспективи інноваційного розвитку аграрного сектора економіки в умовах інтеграційних процесів*: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 90-річч. екон. освіти в ХНАУ ім. В.В. Докучаєва (м. Харків, 3–4 жовтня 2019 р.). Харків, 2019. У 2 ч. Ч. 2. С. 47–49. URL: <https://repo.snau.edu.ua/bitstream/123456789/7950/1/4.pdf>

15. Хромушина Л.А. Методологія та стандартизація управління ризиками в процесі менеджменту підприємств. *Збірник наукових праць Державного університету інфраструктури та технологій. Серія «Економіка і управління»*. 2021. Вип. 49. URL: <https://duit.edu.ua/research-activities/scientific-publications/economy-and-management/>

16. Хромушина Л.А. Принципи стратегічного управління аграрним бізнесом на засадах досягнення цілей сталого розвитку. *Управління та адміністрування в умовах протидії гібридним загрозам національній безпеці: матеріали IV Міжн. наук.-практ. конф. (м. Київ, 22 листопада 2023 р.)*. Київ, ДУІТ, 2023. URL: <https://duit.edu.ua/research-activities/conferences/international-scientific-and-practical-conferences/>

17. Хромушина Л.А. Стратегічне управління ресурсним потенціалом аграрних підприємств на засадах еколого-економічної безпеки. *Управління розвитком соціально-економічних систем : П'ята Міжн. наук.-практ. Інтернет-конф. (м. Харків, 26–30 квітня 2021 р.)*. Харків, ХНТУСГ ім. Петра Василенка, 2021. URL: <https://khntusg.com.ua/trivaie-mizhnarodna-naukovo-praktichna-internet-konferencija/>

18. Strategic Management. Concepts and cases. URL: https://pracownik.kul.pl/files/12439/public/3_David.pdf

6.3 Програмне забезпечення

1. Програмне забезпечення типу Web 2.0: Google Cloud & Docs – для надання методичних матеріалів, комунікації зі студентами, виконання індивідуального завдання та розміщення завдань.

2. Програмне забезпечення системи дистанційного навчання Moodle 3.11 – для організації дистанційного навчання студентів (доступ до навчально-методичних матеріалів, комунікації з викладачем, здійснення різних видів оцінювання).

3. Програмне забезпечення Zoom Video Communications, Inc. v. 5.6.1 – для організації навчання через відео-зв'язок (за необхідності).

4. Програмне забезпечення Microsoft Office Excel – для створення навчальних матеріалів.